

Viaducte de la Fontmolsa

Tagamanent

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Torrent de Valldaneu
Emplaçament: aiguabarreig del torrent de Valldaneu i el riu Congost

Coordenades:

Latitud: 41.75105
Longitud: 2.25044
UTM Est (X): 437682
UTM Nord (Y): 4622408

Classificació

Número de fitxa: 08276-171
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX
Any: 1875
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Social
Titularitat: Pública
Titular: RENFE
Autor de la fitxa: OPC: M^a del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dv., 04/07/2008 - 02:00

Descripció

Tagamanent compta amb un dels viaductes més espectaculars de l'antiga línia del ferrocarril de Sant Joan de les Abadesses. Salva el torrent de Valldaneu, just on s'aiguabarreja amb el Congost, en el límit amb el municipi de Sant Martí de Centelles. Se'l coneix com el Pont de la Fontmolsa pel nom d'una antiga fàbrica situada molt a prop, que també batejà el túnel del tren contigu al viaducte. La seva construcció respon a les característiques que es van estandarditzar a la segona meitat del segle XIX: obra de

mamposteria combinada amb maó vist, el qual forma els arcs i les voltes de punt rodó i perfila les arestes i impostes dels pilars. Consta d'onze ulls, amb 110 m de llargada que recorren paral·lels al riu. La seva silueta destaca entre la vegetació de ribera i és visible des de l'autovia.C-17.

Observacions:

La fotografia 1 es troba publicada al llibre: "Inventario de puentes ferroviarios de España". José Luis García Mateo (director), Miguel Jiménez Vega, Domingo Cuéllar Villar. Fundación de los Ferrocarriles Españoles. Ediciones Doce Calles. Madrid. 2004, p. 136.

Història

L'antiga línia del ferrocarril de Sant Joan de les Abadesses, al seu pas pels municipis de Sant Martí de Centelles, Tagamanent, Figaró-Montmany, la Garriga i Canovelles es va traçar resseguint el curs del Congost o saltant d'una riba a l'altra amb el que en el seu moment van constituir agosarades estructures aèries de pedra i ferro.

En el projecte o direcció de la línia, entre Granollers i Sant Joan, van intervenir diversos enginyers, successivament: l'anglès John Barry (1863-1865), Manuel Aramburu (1867), el belga Jules Cesar Diricq (1870), Eugeni Broccà Sagnier (1871-1875), i finalment, la societat formada pels enginyers Bernard, Vainot i Cia (a partir del 1877). Va ser la Maquinista Terrestre i Marítima qui portà a terme l'execució dels viaductes de la línia, a partir dels projectes redactats per Nicolau Tous Mirapeix, cofundador de l'empresa, i l'enginyer Josep Maria Cornet Mas (autor, juntament amb el mestre d'obres Josep Fontseré Mestre, del mercat del Born de Barcelona). Entre 1870 i 1875 es van projectar i construir, entre d'altres, el viaducte de la Fontmolsa, a Tagamanent, fet amb pedra i maó; el viaducte de Sant Jordi, al poble del Figaró, i els de Gallicant i Can Palau, a la Garriga. Aquests tres es van bastir amb obra mixta de carreuat i mamposteria de pedra, maó i bigues metàl·liques de gelosia, les quals van ser substituïdes en la dècada de 1930 per bigues del tipus Warren, conformades per perfils diagonals amb muntants verticals intercalats. La pedra que es va utilitzar va ser la sorrenca vermella del Bertí i la de marès grisa del Figaró. Alguns autors han atribuït els viaductes a l'empresa Eiffel (del de Can Palau, Pere Blancafort escriví que hi havia una placa amb el nom del constructor Gustav Eiffel), però malgrat que la seva tipologia s'inspira en la d'aquesta casa, la Maquinista Terrestre i Marítima, que va esdevenir la principal empresa metal·lúrgica catalana de l'època, en dóna fe de la construcció. El viaducte de Canovelles-Les Franqueses del Vallès és una obra posterior i presenta una solució diferent als anteriors.

Bibliografia

Informació proporcionada per Raquel Lacuesta (SPAL Diputació de Barcelona).

García Mateo, J.L. (director); Jiménez Vega, M.; Cuéllar Villar, D. Inventario de puentes ferroviarios de España. Fundación de los Ferrocarriles Españoles. Ediciones Doce Calles. Madrid. 2004.

Inventari de Patrimoni Industrial del Ferrocarril a Catalunya. Fundación de los Ferrocarriles Españoles. Museu del ferrocarril de Catalunya, Vilanova i la Geltrú. 2006. Inèdit.

